

λασσα, τη θάλασσα που πλάθει ακρογιάλια;

Τὴν καιρὸ τοῦ μεγάλου κατακλυσμοῦ τὰ νερά τοῦ Εὐξεινου Πόντου ἄνοιξαν δρόμο ἀπὸ τῆ Βόσπορου καὶ τὸν Ἑλλήσποντο. Ὅλα τὰ νησιά καὶ ὅλα τὰ περιγιάλια τῶν μερῶν ἐκείνων πλημμύρισαν, καὶ στὸ βουνὸ τοῦ νησιοῦ, τὸ ψηλότετο, ποὺ μοναχὸ ἔμεινε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὰ νερά, ὄρμησαν καὶ συνάχτηκαν κατατρομαγμένοι οἱ ἄνθρωποι νὰ γλυτώσουν. Καθὼς ἀνέβαιναν τὰ νερά ὀλοένα καὶ περισσότερο, προσευχήθησαν στοὺς θεοὺς οἱ ἄνθρωποι καὶ ἀπὸ γλύτωσαν ἀπὸ τὸν πνιγμὸ, στὰ μέρη ποὺ σταμάτησε ἡ θάλασσα ἔστησαν γύρω γύρω στὸ νησι βωμοὺς στοὺς μεγάλους θεοὺς, σημάδια καὶ σύνορα τῆς σωτηρίας. Στὸς βωμοὺς αὐτοὺς χιλιάδες χρόνια ἔπειτα ἔκαναν ἀκόμη θυσιές στοὺς θεοὺς οἱ ἄνθρωποι. Τὰ σημάδια αὐτὰ ἔμειναν καὶ εἶναι ἀπὸ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο τὰ σύνορα τοῦ νησιοῦ. Μὰ δὲν τὰ ἐπλάσαν οἱ ἄνθρωποι τὰ σύνορα αὐτά. Τὰ ἐπλάσε ἡ θάλασσα· πῶς νὰ τὰ ἀμφισβητήσουν; Γι' αὐτὸ τὰ ἐπικύρωσαν μὲ τὰ τεχνητὰ σημάδια τους. Τοῦ νησιοῦ τὰ σύνορα χωρὶς τὴν ἐπικύρωση τῶν ἀνθρώπων ὑπάρχουν.

Ἄς σηκώσουν τίς ἀγκυρές τὰ καράδια τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸν ἀγριο βορριά ἢ μὲ τὴν μανιασμένη τὴ νοτιά νὰ τραβήξουν κατὰ τὸ πέρασο, κατὰ τὰ νησιά ἢ κατὰ τὴν ἀντικρινὴ στεριά. Θὰ βουλιάξουν σὺζυλα. Γι' αὐτὸ μὴνες κάποτε περνᾶν χωρὶς συγκοινωνία οἱ νησιώτες μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Καὶ τὸ καλοκαίρι ἀκόμη ὁ ἀνεμὸς εἶναι συχνὰ ἀγριώτερος παρ' ὅσο χρειάζεται γιὰ νὰ ταξιδέψουν. Μιλοῦνε μονάχα ἀναμεταξύ τους, ἄνθρωπο ξένο δὲν ἀντικρύζουν, καὶ λέγουν τὰ δικά τους, καὶ ὅλο τὰ δικά τους ξαναλένε. Ἔτσι γίνονται οἱ νησιώτες. Ζοῦν μεταξύ τους καὶ κυττάζουν πάντα κατὰ τὴ μεγάλη θάλασσα μὴν τοὺς φέρνει κανένα μήνυμα ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Συνήθισε ἡ ματιά τους νὰ ἀντικρύζει τὸ πέρασο καὶ τίς μακρινὰς στεριὰς μὲ τίς πολιτείες καὶ τὰ ξένα νησιά καὶ ἀκρογιάλια. Συνήθισε τ' αὐτὶ τους νὰ λογαριάζει τὴ δύναμη τῶν ἀνέμων καὶ τὸ θυμὸ τους. Ἐμαθάν νὰ ὑποψιάζονται τὴ θάλασσα πάντα. Καὶ ὅταν ἀκόμη γελάει αὐτὴ, οἱ νησιώτες μένουνε συλλογισμένοι. Αἰῶνες πέρασαν ἔτσι ζωσμένοι ἀπὸ τὴν ἄξενη θάλασσα καὶ τὰ ἄξένα περιγιάλια. Γενεές γενεῶν πέρασαν καὶ ζοῦν ἀναμεταξύ τους οἱ νησιώτες ρίχνοντας ματιὰς στὴ μεγάλη θάλασσα καὶ ἀκούοντας τὴ βοή της καὶ τὰ βογγητὰ τῶν ἀνέμων. Καὶ γίνηκαν ἄλλοι ἄνθρωποι. Οἱ στεριανοὶ ἀναγκάστησαν νὰ πάρουν βουνὰ

γιὰ σύνορα καὶ νὰ χτίσουν κάστρα στὶς κλειστούρες καὶ στὶς ράχες σκοπιές. Καὶ αὐτῶν τὸ κράτος ἦταν μικρὸ σὰν τὸ νησί, καὶ ἀπὸ ἓνα βουνάκι στὴ μέση τοῦ κάμπου φαίνονταν ἄλλοτε τὰ κάστρα ὅλα τριγύρω καὶ σὰν περιδέραιο τὰ βουνὰ ποὺ ἦταν σύνορα.

Ἄλλοι πάλε ἔκαναν τὸν τόπο τους τόσο μεγάλο ποὺ δὲ φαίνονται τὰ σύνορά του καὶ δὲν ἔξερουν καὶ οἱ ἴδιοι καλὰ καλὰ ποὺ τελειώνει ὁ τόπος τους.

Μὰ τὰ πλατειὰ σύνορα δὲ φανερόνουν πάντα λαὸ πλατύμυαλο καὶ μεγαλόκαρδο· φανερόνουν μονάχα μεγάλο ἀνθρωπομαζώμα. Καὶ τὰ ἀνθρωπομαζώματα ὅλο ἀπλώνονται περισσότερο, ξεχάνονται, χαλαρῶνεται ἡ σύστασή τους, καὶ στενεύει ἡ ψυχὴ τῶν αὐτῶν.

Ἐκεῖνοι πάλε ποὺ ἔχουν τὰ στενὰ σύνορα καὶ τὰ βλέπουν οἱ ἴδιοι γύρω τους, περιμαζεύονται, φυλάγονται περισσότερο, συμπυκνώνεται ἡ ψυχὴ τους, δὲν ξεχνοῦν τὸν ἑαυτὸ τους εὐκολα καὶ ἀνεβαίνουν πρὸς τὰ ὕψη. Γίνονται βαθύτεροι καὶ ψηλότεροι.

Ἔτσι καὶ τὸ νησί ποὺ τὸ σφίγγουν ὀλόγυρα τὰ σύνορά του ξεπετιέται πρὸς τὰ ὕψη.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι σχεδὸν παντοῦ νησιώτες· σχεδὸν παντοῦ βλέπουν τὰ σύνορά τους—τὴ θάλασσα. Μὰ ἡ θάλασσα ποὺ ξεχωρίζει ἀνθρώπους ἀπὸ ἄλλους ἀνθρώπους, ἡ ἴδια τοὺς εἶναι ἀνοιχτὴ γιὰ ταξίδια σὲ τόπους καὶ ἄλλους τόπους.

Τὸ νησί ὡς τόσο εἶναι πάντα κατὰ ξεχωριστὸ καὶ ὀλάκερο. Ἔτσι τὸ βλέπει κανεὶς ἀπ' ὄξω. Καὶ ἀπὸ ἀπὸ τὴν ψηλὴν του κορυφὴν πάλι ἔτσι τὸ βλέπει—ἐρημικὸ μέσα στὸ πέρασο.

Σὲ κεῖνο τὸ μέρος τῆς Ἀσπρῆς Θάλασσας ποὺ εἶναι τὸ νησί καὶ γίνονται ἀπὸ τὰ παλιὰ τὰ χρόνια αἰῶνες, σεισμοί, κατακλυσμοὶ καὶ καταποντισμοί, μπορεῖ καὶ τὸ νησί ὀλάκερο μὲ τὰ σύνορά του νὰ χαθεῖ. Οἱ σφουγγαράδες ποὺ βουτοῦν σὲ κεῖνα τὰ νερά, λέγουν πῶς ἀνάμεσα στὸ νησί καὶ στὴ στεριά βλέπουν μιὰ βουλιαγμένη πολιτεία. Καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουν πῶς ἐκεῖ ἄλλοτε ἦταν νησιά ποὺ τὰ ἔθαψε ἡ θάλασσα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΙΔΑΣ

ΑΡΓΥΡΗ ΕΦΤΑΔΙΩΤΗ
ΠΑΛΙΟΙ ΣΚΟΠΟΙ
ΠΟΥΛΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ ΔΡ. 2
ΚΑΙ ΔΡ. 2 1/2 ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

„ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ“

(Ἐνα γράμμα τοῦ κληρονομητῆ κ. E. Clément)

Φίλε Ταγκόπουλε,

Διάβασα τὸ δραματάκι σου στὴν α' Ὁξώπορτα καὶ μοῦ κίνησε ζωηρὰ τὸ διαφέρο μου. Βάζεις μπροστά στὰ μάτια μας μιὰ τερατώδη κοινωνικὴ ἀδικία, κληρονομημένη μαζί κι ἀπὸ τὴν ἰδέα τῆς ἀρχαίας Πολιτείας, ποὺ ἂ νιοῦνταν κάθε δικαίωμα γιὰ τὸ καλὸ τῆς σκλάβας γυναίκας καὶ ἀπὸ τὴν ἰδέα τῆς χριστιανικῆς ποὺ ἀποδοκιμάζει κάθε ἔνωση ποὺ δὲν εἶν' εὐλογημένη ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Ἄν ἡ στενὴ τοῦτη ἀντίληψη κρατιέται ἀκόμα σήμερον στὰ ἡθῆς μας, ἡ νέα θρησκεία τοῦ παρὰ εἶν' ἀφορμὴ, καὶ ἡ πλουτοκρατία ποὺ ἐμποδίζει τὸ φτωχὸ κορίτσι νὰ μπει μέσα στὴν ἀστική τὴν οἰκογένεια. Χρειαζέται ἓνα ἡθικὸ καὶ κοινωνικὸ ἐπεύλιμα γιὰ ν' ἀλλάξουν καὶ οἱ ὁδοὶ ποὺ ἐκθύνουν τὸν ἄντρα καὶ τὴν γυναῖκα, καὶ γιὰ νὰ βλέπεται, ἀλλοιώτικ' ἀπὸ τὴν πόρνη ποὺ πουλιέται στὸν καθένα, ἡ γυναῖκα ποὺ λεύτερα παραδίδεται ἐνδὸς μόνον ἄντρα. Ἄς εὐχηθούμε κι ὡς ἐλπίσουμε τὸ μελλόμενον τοῦτο σταθμὸ προκοπῆς πρὸς αὐτοῦ τραβᾷ ὁ πολιτισμὸς μας. Μὰ ἴσαμε τότε ἀσπύχου θὰ εἶταν ἡ κόρη ποὺ θὰ χαίροταν τὸν ἔρωτα ἔξω ἀπὸ τοὺς καθιερωμένους θεσμούς. Τρέχει πάντα τὸν κίντυνο νὰ πεταχθῇ στὸ δρόμο καὶ νὰ μείνῃ ἐκεῖ.

Κι ἄλλοι δραματικοί, καὶ στὴ Γαλλία καὶ ἄλλοι, σταματήσανε τὴν προσοχὴ τοῦ κόσμου στὸ θέμα τοῦτο ποὺ πονεῖ. Τὸ ἔφερες μὲ τὴ δεξιοσύνη σου καὶ στὴν Ἑλληνικὴ σκηνή.

Ἡ Λίνα σου συγκινεῖ, εὐγενική, μὰ τσουχερὴ στὸ θυμὸ τῆς ἀπάνου καὶ μὲ τὴν εὐρωπία της. Τὴ λυπόμαστε γιατί ἀδικα δυστυχεῖ, καὶ τὴν ἐπιδοκιμάζουμε, γιατί βρίσκεται στὴ λογικὴ καὶ τὴν ἀλήθειαν. Τὴν ἀγανάκτηση καὶ τὸ πάθος της τὰ δείχνει σὲ κινήματα ἔξω. Σκίτσο ποὺ τοῦ χρειάζεται λιγάκι ἀκόμα, τόσα δά, γιὰ νὰ γίνῃ ὡραία ζωγραφιά.

Ὁ Ντίνος εἶν' ἓνας ἄθλιος, ἓνας πρόστιχος, ὅπως τότε θέλησες κι ὅπως ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ὅσο γιὰ τὴν κυρία Βουρλά, χρειαζόταν νὰ δυναμωθῇ ἡ ἀντίθεση μεταξὺ τῆς ἀναξιοσύνης της καὶ τῆς ἀξίας τῆς γελασμένης γυναίκας· γι' αὐτὸ τὴν ἔκομες πλοῦσια, μητέρα χωρὶς τιμὴ, ποὺ ξαναγοράζει τὴν αἰμία της μὲ χρυσάφι. Φοβᾶμαι μήπως ὁ τρόπος τοῦτος εἶναι τεχνητός, καὶ ὅχι πολὺ χρήσιμος· γιὰ τὸ ζήτημά σου· γιατί καὶ ἡ περὶ τῆς Λίνας πάντα θὰ κι

εἶπε στὸ Δὸν Ζουὰν ἓνας παχὺς σπουδαστὴς χτὴν νιάτρος, ὀλοστρόγγυλος, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴ ζωὴ, ποὺ τὰ μάγουλά του γυαλίζανε σὰ νῆσανε ἀλειμένα βούτυρο. Φοροῦσε φράκο καὶ κόκκινη γραβάτα.

— Τὴν εἶδες, γιὰτρέ μου; Εἶτανε μὲ τὴ Νίνα; Τί σοῦπε γιὰ μένα;

— Σοῦσε! φώναξεν ὁ δάσκαλος ἐξωφρενῶν γιατί δὲν τὸν ἀφῆναν ἡσυχά νὰ παίρνει σημειώσεις.

Ἄ'Εκεῖνοι μὲ τὰ πλατιά μέτωπα ποὺ πηγαίνουνε μπροστὰ καὶ φτάσανε πιά στὴν κορυφὴ Φασγά, γυρίζουν κάποτε πίσω καὶ μὰς χαμογελοῦνε. Ναι, σιμῶνουμε στὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας καὶ ἀρχίζουμε πιά μέσα στὰ ροδοχράματα τῆς Αὐγῆς νὰ διακρίνομε νὰ λαμποκοποῦν στὸν ἥλιο οἱ τροῦλοι καὶ τὰ καμπαναριά κ' οἱ πύργοι τῆς καινούργιας Θρησκείας καὶ Ἠθικῆς καὶ Κοινωνίας. »

Ἐμοιαζε τώρα μὲ τοὺς ὁμορφους δισκοβόλους ποὺ ρίχνοντας τὸ δίσκο σὲ μαρμαρένια στάδια πλέκουν καὶ ξεπλέκουν καὶ ξαναπλέκουν πάλι τίς ἐφηβικὰς ἁρμονίες τῶν σάρκινων γραμμῶν.

Κ' ἔμοιαζε ἀκόμα, ἔτσι ποὺ ἀποτραβήχτηκε γιὰ νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδίαν ποὺ ἀσπιδιοδίαβαινε μπροστὰ ἀπὸ τ' ἀναμένα του τὰ μάτια, ἔμοιαζε

ἀπαράλλαχτα μὲ τὴν τίγρη ποὺ παραμονεύει φλογατοῦσα καὶ σφίχτοκουλουριάζεται γιὰ νὰ χυμῇ σὰ δυνάτοτυλιγμένο ἀτσάλινο ἱλατήρι καὶ νὰ γραπώσει ἀπὸ τὸ λαϊμὸ τὴν ὁμορφὴν ἐλαφίνα ποὺ τὰ μετάνυχτα μὲ τὸ φεγγάρι πάει ξένοιαστη σιτῇ· λήμνης τὰ νερά νὰ πιεῖ.

«Ὁλοένα φερνόμαστε, θέλοντας καὶ μὴ, στὴν ἀληθινὴ θρησκεία, τὴ φυσιολατρεία. Ὅχι τὴ φυσιολατρεία τῶν ἀρχαίων—αὐτὴ δὲ γυρίζει πιά, εἶταν ἀχώριστα δεμένη μὲ τὴν ἀφέλεια καὶ τὴν ἀμάθεια τῶν πρώτων ἀνθρώπων, μόνον τὴ φυσιολατρεία τὴν ἐπιστημονικὴν καὶ ἀδυστοχαστὴν ποὺ πέταξε σκισμένους κάτω τοὺς πέλους τοὺς ἱερειοκτοῦν καὶ μὰς φανέρωσε μὲ τὴ γύμνια τῆς τὸ μιστηριώδικο καὶ πανώριο ζετούλιγμα τῶν ὁργανισμῶν καὶ μὰς ἔμαθε νὰ ἐννοοῦμε κ' ἐπομένως ν' ἀγαποῦμε ὅλα γύρω μας τ' ἀψυχα καὶ ζωντανά. Ὅλοι οἱ ὁργανισμοὶ ἀπὸ τοὺς βιοφόρους καὶ ἀπὸ τῶν ὁργανισμῶν ἴσασιν τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν ὑπεράνθρωπο εἶμαστε ἀδερφοὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον Πατέρα, τὸν ἥλιο, καὶ ἀπὸ τὴν ἰδίαν Μάνα, τὴ Γῆ. Κ' ἔτσι γεννιέται μέσα μας στοχαστικὸ καὶ πολὺ ἔξω τὸ αἶσθημα τῆς συμπάθειας καὶ τῆς συγγένειας κ' ἡ παρηγορήτρα ἀντίληψη πῶς δὲ βρισκόμαστε σὲ ξένο σπῆτι. Εἴμαστε στὸ σπῆτι μας, στοῦ

πκτέρω καὶ τῆς μητέρας μας, καὶ γλυτώσαμε ἐπὶ τέλους ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴν καὶ ἀεροκοπανίστρα νοσταλγία τ' οὐρανοῦ. Τὸ ἐναντίον, ἐν πηγαίναμε σὲ τίτοιον οὐρανὸν, θάμαστε ἀπαρηγόρητοι σὰν τοὺς ξενιτεμένους καὶ θὰ νοιώθαμε ἀγιάτρευτη τὴ νοσταλγία τῆς Πατρίδας Γῆς.»

(Μπήκατε ποτὲ σὲ δάσος πυκνοφυόντωτο καὶ ἀκούσατε ποτὲ τὸ βουητὸ καὶ τὴν ἀντάρα ποὺ σηκώνουνε τ' ἀνεμικά, ὅταν περνοῦν καθάλα ἀπάνω ἀπὸ τίς φουρτουνιασμένες, δυσκολολύγιστες κορφὲς τῶν δρυϊάδων καὶ ρίχνονται μέσα στὶς βαθυπράσινες φυλλωσιὰς τῶν πεύκων, συρομαδώντας ἀπὸ τὰ κλαδιά, διπλόχουφτα, τὴν ὥριμη γιὰ γάμους γύρη; Κ' εἰδᾶτε πῶς σηκώνεται αὐτὴ σύγνεφο γεμάτο ἀβάσταχτες μπόρες ἀγάπης καὶ χύνεται ἀπάνω στ' ἄλλα πεῦκα τὰ φρενιασμένα ἀπὸ τὴ δίψα τοῦ δημιουργικοῦ φιλοῦ;)

— Τί 'ναι αὐτά; Τί 'ναι αὐτά; ρωνάσανε τώρα πέντ' ἔξη μὲ περιφρόνηση κουνώντας ἀπειλητικὰ τὰ χέρια τους.

— Τέχει ἀποστηθίσει ἀπὸ κανένα βιβλίον καὶ θέλει νὰ μὰς τὰ περάσει τώρα... Μὰ γιὰ ποιὸς μὰς πῆρε; γιὰ ποιὸς; φώναξε ὁ βιβλιοθηκῆριος σφίγγοντας τοὺς γρόβους του καὶ πηγαίνοντας ἀπὸ τὸν

νοῦσε τὴν ἔγνοια καὶ πάντα θὰ εἶτανε μέσα στὸ δίκιο, καὶ ἀνίσως ἡ κυρία Βουρλά εἶτανε σὲ ὅλα τίμια γυναῖκα.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ καλὰ παρατηρημένοι στὸ ἔργοῦν ἀξιολύπητο πράμα.

Κοντολογίς· νά, μιὰ σύντομη πράξη ποὺ ξεδιπλώνει τὴ θλιβερὴ πραγματικότητα, καὶ φέρνει τὴ σκέψη στὸν ἴσο νοῦ καὶ τὴ συγκίνηση στὴν εὐκρινὴ καρδιά. Καλὰ συνεχίζει τὴ σειρά τῶν ἠθικοποιητικῶν σου δραμάτων, μὲ ἀνθρώπινη ἀλήθεια πρὸς πολλή, καθὼς φαίνεται, στοὺς χαρακτήρες.

Nice, le 28 Juillet 1909.

E. CLÉMENT

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκανε στὴ Λαϊψία καὶ πω-
λοῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά».

α') ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΛΑΚΑΣΗ:

1) Στὴν ἀνέμη καρφωμένα	Δρ.	1.—
2) Τραγουδάκι	»	1.—
3) Στὴ νῆσο πέρα ὁ πύργος τῆς Ἀθώ-
ρητης	»	1.—

β') ΠΟΙΗΣΗ ΑΔΕΣ. ΠΑΛΛΗ:

4) Μολιδιάτισσα	Δρ.	1.—
5) Μισιρώτισσα	»	1.—
6) Ρουμελιώτισσα	»	1.50
7) Ἀφροδίτη	»	1.50
8) Χάντε χυδρδε	»	1.—
9) Μικρούλα	»	1.50
10) Στὸν Ἐποπα (μαλλιάρικα Πόπ!) Χαρίζεται.		

Ὅλα μαζί ἓνας τόμος Δρ. 5.

ὑπὸ τὴν Ὑψηλὴν προστασίαν τῆς Α. Μ. τοῦ
Βασιλέως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ καὶ ΕΜΠΟΡΙΚΗ

Ἐν Ἀθήναις (Πλατεῖα Κάνιγγος)

Ἐγκειμένη διὰ τοῦ ἀπὸ 29 Ἰουλίου 1894
Β. Δ. Σχολαῖ τεχνικῶν σπουδῶν ἀνώτεροι:

ΕΜΠΟΡΙΚΗ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ, ΓΕΩΡΓΙΚΗ,
ΜΗΧΑΝΟΥΡΓΙΚΗ, ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Φοίτησις διετής.

Ἐναρξίς μαθημάτων τῇ 15 Σεπτεμβρίου.
Πρόγραμμα ἀποστέλλεται δωρεάν.

Γίνονται δεκτοὶ μαθηταί.

ἔνα στὸν ἄλλο.

— Ποιητάκος! εἶπε μὲ ἀηδεῖα καὶ σούφρωσε
τὰ χεῖλια τοῦ σὰ νάποιρνε κινίνο, κάποιος κοντού-
τσικος ἀνθρωπάκος μὲ ξουρισμένα μουστάκια, μὲ
λυμένη μαύρη γραβάτα καὶ μὲ μακριὰ μαλλιά γιὰ
νὰ φαίνεται καλλιτέχνης.

— Κυτάχτε τον! Χιχιχί! Ὁπρεῖς καὶ βλέ-
πουνε τὰ μάτια τοῦ ὅ,τι λέει ἡ φωνὴ τοῦ! εἶπεν ὁ
χασάπης μὲ τὴν ἀνασηκωμένη μυτίτσα.

Κ' ἡ Χρυσούλα ἀκκουμπισμένη στὸ κυπαρίσσι
ἔτρεμε. Κ' ἤθελε νάρχισαι τὰ κλάματα, μὰ δὲν
τολμοῦσε.

Ἦσυχά-ἦσυχά ὁ Ὁρέστης ξακολουθοῦσε.

«Κι ἀκόμα ἡ καινούρια θρησκεία μὰς μαθαίνει
νὰ μὴ θυμώνομε γιὰ τὴν ἀνηθικότητα καὶ τὴν κακία
καὶ τὴν ἀσκήμια ποὺ παραμορφώνουν τίς ψυχὰς τῶν
σημερινῶν ἀνθρώπων. Κ' οἱ ἀτέλειες αὐτὲς εἶναι
ἐφαρμογὴ τοῦ μεγάλου νόμου τοῦ Σελυγιμοῦ. Κ' οἱ
ἀτέλειες αὐτὲς εἶναι ἀρμονία. Natura saltus non
facit· κ' οἱ ἄμεσοι ἀπόγονοι τῶν πιθήκων δὲν εἶταν
δυνατὸ νὰ εἴσαν τέλειοι. Ἄν εἶσαν, θάταν saltus
στὸ ξετύλιγμα, θάταν παραφωνία στὸ ρυθμὸ ποὺ
κυβερνᾷ τὰ ἄστρα, τὰ σκουλήκια καὶ τίς ψυχὲς!»

— Χιχιχίχιχί! σιγοχαχαρίζανε γύρω τριγύρω

Ο "ΝΟΥΜΑΣ",

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἀθήνα Δρ. 8.— Γιὰ τίς Ἐπαρχίες Δρ.

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Δρ. 10.

Γιὰ τίς Ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τριμηνεῖς (2 Δρ. τὴν τρι-
μηνία) συνδρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συνδρομητὴς ἂν δὲ στείλει μπροστὴ
τῇ συνδρομῇ του.

10 λεπτὰ τὸ φύλλο λεπτὰ 10

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλοῦνται
στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κιόσκια (Σύνταγμα, Ὁμόνοια
Ἐθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς Τροχί-
δρομου (Ἀκαδημία), Βουλὴ, Σταθμὸς ὑπογείου Σιδη-
ρόδρομου Ὁμόνοια), στὸ κιόσκι Γιαννοπούλου (Χαν-
τεῖα), στὰ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ
Σακέτου (ἀντίκρυ στὴ Βουλὴ).

Στὴν Κέρκυρα, Πάτρα καὶ Βόλο, στὰ Πραχτο-
ρεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπω-

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ παραίτηση τοῦ Θεοτόκη—Ὁ Ραμπαῆς
Λεβίδης—Τὸ τελευταῖο του κατόρθωμα—
Χωρὶς Βουλὴ.

ΟΧΙ ἀναντρος ὁ Θεοτόκης, ἀν ἀληθινὰ παραιτή-
θηκε τούτη τὴ φορὰ (γιατὶ πολλὰς φορὰς ἴσαμε
τώρα μὰς γέλασε) ἀπὸ τὴν Κομματικὴ ἀρχηγία καὶ
ἀπὸ τὸ βουλευτικὸ ἀξίωμα. Ὅχι ἀναντρος, μὰ πα-
ληκαρὰ, γιατί παληκαριὰ εἶναι νὰ πείξ ξάστερα τὴ
γνώμη σου, ὅσο στραβὴ καὶ ἀνάποδη καὶ ἀν εἶναι, καὶ
νὰ πᾶς καλὰ σου ὕστερα.

Κι αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ Θεοτόκης. Διήλωσε πὼς εἶναι
ἀντιεπαναστατικός, πὼς δὲν μπορεῖ δηλ. νάπαρη-
θεῖ τὸ πολιτικὸ παρελθόν του, καὶ παραιτήθηκε.

Κ' ἔκαμε πολυκαλὰ. Λένε πὼς θὰν τὸν μιμη-
θοῦνε καὶ ἄλλοι τριάντα βουλευτάδες ἀπὸ τὸ κόμμα
του. Καλὰ θὰ κάμουν καὶ αὐτοί. Μακάρι νὰν τὸν
μιμηθεῖ καὶ ὁ Ράλλης καὶ ὁ Μαυρομιχάλης καὶ ὅλα
τὰ ἄλλα ἀστραφτερά ἀστέρια τοῦ γουρφετιοῦ. Δὲ χά-
θηκε ὁ κόμπος καὶ οὔτε θὰ γίνῃ ἡ παραμικρότερη
ζημιὰ. Θὰ κάνουνε μάλιστα ἀγία δουλιὰ. Γιατὶ
πρέπει νάδειαστεῖ πρῶτα ἡ Βουλὴ καὶ νὰ καθαρι-
στεῖ καλὰ, γιὰ νὰ μπορέσουνε νὰ μποῦνε ὕστερα
μέσα οἱ καινούριοι καὶ οἱ ἀληθινοὶ ἀντιπρόσω-
ποι τοῦ λαοῦ.

*

ΕΝΑΣ μόνον δὲν ὑπάρχει καμιά ἐλπίδα νὰ παραιτηθεῖ,

ὁ Λεβίδης. Καθὼς ἡ ἀρεντεῖα τοῦ τὸ δηλώσει καὶ σὲ συν-
τάχτῃ τῆς «Ἀκρόπολης», εἶχε δεῖ, καὶ ὅταν ἀκόμα εἶταν
Ἱπουργός, πὼς τὸ κακὸ πιά ξεχείλισε καὶ μόνον πὼς μιὰ
ἐπανάσταση θὰ μπορούσε νὰν τὸ σταματήσει.

Τὸ εἶχε δεῖ, μὰ δὲν εἶχε τὸ κουράγιο οὔτε νὰν τὸ παῖ
οὔτε νὰν τὸ κάμει. Δὲν εἶχε τὸ κουράγιο νὰ ἐπαναστατήσει
ὁ ἴδιος καὶ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὸ Ἱπουργεῖο, δηλώνοντας γιὰ
ποιοὺς λόγους ἔφευγε.

Ὁ Λεβίδης ὅμως οὔτε στίς πιὸ κρίσιμες στιγμὲς δὲν
μπορεῖ νὰ τὸ ξεχάσῃ πὼς εἶναι κομματάρχης καὶ ζητᾷ
ὅλα νὰν τὰ ξεμεταλλεύτῃ γιὰ τοὺς κομματικούς του σκο-
ποὺς. Γιατὶ νὰ μὴ ζητήσει νὰ ξεμεταλλευτεῖ γιὰ τοὺς
δIOUS σκοποὺς καὶ τὴν Ἐπανάσταση;

?

*

ΣΤΗΝ πολιτικὴν ἱστορίαν τοῦ Θεοτόκη (ἂν ἀληθινὰ ἡ
πολιτικὴν τοῦ ἱστορία τελιώνει σήμερον) θὰ γραφεῖ γιὰ τε-
λευταῖο κατόρθωμα ἡ ὑποδοχὴ ποὺ παρασκεύασε γιὰ τὸ
Διάδοχο στὴν Κέρκυρα. Τέτια ὑποδοχὴ, ποὺ ἔκαμε τόσο
ἀντιδημοτικὸ τὸ Διάδοχο καὶ ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ ματοκυ-
λῇ τὸν τόπο, μόνον ἓνα μωρὸ παιδί κ' ἓνα μυαλὸ νεου-
λιασμένο μπορούσαν νὰν τὴν σκεδιάσουν καὶ νὰ τὴν κάμουν
ἐκεῖ ποὺ τὴν κάμανε.

Ὅσο γιὰ τὸ Διάδοχο, τὸ δυστύχημα εἶναι ποὺ δὲν τὴν
ἐνίωσε τὴν πηλὴν μὰ περισφύρθηκε τυφλὰ σὲ δαύτην.

*

ΧΩΡΙΣ Βουλὴ. Σιγολέγεται καὶ αὐτό. Πὼς ἡ δεύτερη
πράξη τῆς Ἐπανάστασης θάνα νὰ διοικηθοῦμε δίχως
Βουλὴ. Δηλ. πὼς ὁ «Στρατ. Σύνδεσμος» ἔχει ἀποφασίσει
νὰ ρῆξῃ τὴν Κυβέρνηση Μαυρομιχάλη πρὶν ἀνοίξῃ ἡ Βουλὴ,
νὰ κάμῃ Ἱπουργεῖο ἀπὸ πρόσωπα ποὺ τᾶχει ὀρισμένα ἀπὸ
τώρα, καὶ νὰ διοικήσῃ τὸν τόπο γιὰ κάμποσο καιρὸ δίχως
Βουλὴ, μὲ Βασιλικὰ διατάγματα.

Νὰν τὸ δοκιμάσουμε καὶ αὐτό. Νὰ δοκιμάσουμε καὶ ὅ,τι
ἄλλο θέλουν. Ἀδιάφορον αὐτὸ τὸ ἄλλο μὰς ματοκυλῇ.

Εἴμαστε ποῦμαστε πνιγμένοι. Καὶ καὶ ποὺ νὰ πνιγόμεστε
στὸ ἔμπροσθεν τοῦ σπινθῆρος μας, χίλιες φορὲς προτιμώτερο νὰ
πνιγόμεστε στὸ αἷμα μας.

ΑΛΛΗ ΠΛΑΣΗ

Ὁ νοῦς μου δείχνει στὴν ψυχὴ κάποια καινούρια πλάση
ἀνέμεσα στὰ σύγνεφα καὶ στὸν πρὸ πολλὸν ἀγέρα
καὶ ἀγωνίζεται ἡ φτωχὴ στὴν πλάση αὐτὴ νὰ φτάσῃ
καὶ περπατεῖ ἀκούραστη στὸ γαλανὸν αἰθέρα.

Τὴ ρίχν' ὁ ἄνεμος στὴ γῆ μπροστὰ στὸ νεκροθάφτη
κ' ἐκεῖνος μὲ βαρεῖα λαλιά τῆς λέει πὼς θὰ καθίσῃ
ὡς ποὺ τὸ μνημα νὰ γενῇ π' ἀδιάκοπα τῆς σκάρτει,
ἐκεῖ ν' ἀφίσῃ τὸ κορμὶ καὶ αὐτὴ νὰ φτερουγίσῃ!

ΛΙΑΙΚΑ ΜΠΕΤΣΙΚΑ

κάνανε ὅλοι μαζί κόρτε τῆς Χρυσούλας, καθένας μὲ
τὸ δικὸ του σύστημα: Ὁ ἓνας ἀναστένανε καὶ λί-
γωνε τὰ μάτια τοῦ, ὁ ἄλλος τὴν κύταζε κατὰματα
σὰ νάθελε νὰ τὴν μαγνητίσει ἢ νὰ τὴν φοβερίσει,
καὶ ὁ τρίτος ἔσφιζε τὸ μουστάκι τοῦ καὶ τῆς χαμο-
γελοῦσε συγκαταβατικῶς.

— Ναι, ναι! μαϊτρέσσα τοῦ. Δὲν τὸ ξέρεις;
Ἱστορία ὁλόκληρη!

— Τί; τί; Πές μου στὸ Θεό σου!

— Ἐπειτα... στὸ καφενεῖο... Μυθιστόρημα,
φίλε μου. Ἐφυγε ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ὁλομόναχη κ'
ἦρθε καὶ τότε βρήκε.

— Στσοτ! φώναξεν ὁ δάσκαλος, ὑψώνοντας τὸ
μολύβι.

«Καὶ μὰς δίνει ἀκόμα ἡ Ἐπιστήμη τὴ βαθύ-
γνωμη ἐπισείκεια καὶ καλοσύνη πρὸς ὅλους τοὺς
δυστυχεῖς ποὺ εἶναι κακοί. Γιατὶ μὰς ἔμαθε τοὺς
βιολογικοὺς νόμους καὶ ξέρομε τώρα τὸ νὰ εἶσαι κα-
λὸς ἢ κακὸς εἶναι τὸ πιὸ πολὺ ἀνεξάρτητο ἀπὸ
σένα, πίσω ἀπὸ κάθε κίνησή μας κινούνται χιλιά-
δες χεῖρες πεθμένων καὶ κάτω βαθιὰ σὲ κάθε αἰ-
σθημα καὶ κάθε ἰδέα μας ἀρροσαλεύει ἀθάνατο τὸ
ἐνστικτο ἀρίστων ζώων. Ὅποιος ἐννοεῖ βαθιὰ
ἀγαπᾷ καὶ βαθιὰ καὶ στὰ σκοτεινὰ καὶ ἀσκήματα

ὅλοι. Κ' ἡ Χρυσούλα ἔπαψε πιά νὰ τρέμει καὶ ἔκουε
τὰ μελίσσια μόνον τώρα, ποὺ βούτζουνε μπαίνοντας
στὰ μυρισμένα νυφικὰ λέχτρα τῶν λουλουδιῶν, καὶ
ἔκουε ἀποπᾶν τῆς τὰ φυλλαράκια ν' ἀνοίγουν στίς
ἄκρες τῶν κλαδιῶν κ' ἐνοιθε τὰ φύλλα τῆς καρ-
διάς τῆς ν' ἀνοίγουν καὶ αὐτὰ καὶ ὅλο τῆς τὸ κορμὶ
νὰ χαίρεται, ν' ἀναγαλλιᾷ, νὰ φουντώνει πρὸ ξέ-
χειλο μέσ' ἀπὸ τὴν πουκαμισὰ τῆς τὴ νυχτικιά.

Καὶ δίπλα τῆς ὁ βιβλιοθηκᾶριος στριφογύριζε
τὸ πελώριο τοῦ τὸ κλάκ στὰ χεῖρα τοῦ νευρικός.

— Μὰ κύριε Πρόεδρε, αὐτὰ εἶναι ἀνοησίες,
ἀνοησίες. Στὴν ἀγάπη θὰ στηρίζουμε τὴ ζωὴ; Καὶ
τότε ἔρωτῶ (καὶ ὤψωσε τὸ δάχτυλό του) τί θὰ
κάμομε τὸ otrioggle for life καὶ τὸ pomo po-
mini lupus?

— Οὔ, καημένε (ἔτσι πάντα τὴν ἀρχίζε τὴν
κουβέντα τοῦ ὁ κ. Πρόεδρος) οὐ καημένε, τί σὲ
μίλει; Ἄς τονε νὰ λείει ὅ,τι θέλει. Μὴ γίνεσαι ἴσα
του... Οὔ καημένε! Κι ἄγγισε χαδευτικὰ καὶ προ-
στατευτικὰ τὸ βιβλιοθηκᾶριο στὸν ὦμο.

Κι αὐτὸς κολακεύτηκε, ξεροκατάπιε καὶ σώ-
πασε.

— Μ' ἀλήθεια εἶναι μαϊτρέσσα τοῦ αὐτὸ τὸ
κορίτσι; Λέγανε παρκαπέρα τρεῖς λιμοκοντόροι ποὺ